

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ ТА ЛІДЕРСТВА
ЦЕНТР КАР'ЄРНОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

ЗАГАЛЬНА СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної
середньої освіти

Методика викладання модельної навчальної програми
«Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи»
у закладах загальної середньої освіти

Шифр програми: ЗП/2024/003
Рік запровадження програми: 2024

Програму схвалено: Рішенням Вченої Ради Державного університету економіки і технологій протокол №16 від 27 червня 2024 року

Профіль програми

Укладачі програми	<p>Авторський колектив: Олена НЕІЗВЕСТНА, кандидат економічних наук, доцент, керівниця авторського колективу Інесса БЕСПАЛКО, менеджер Національного проєкту з фінансової грамотності 2.0, експертка ФГВФО Анатолій СУПРУН, кандидат економічних наук, доцент Валентин ОРЛОВ, кандидат наук з державного управління, доцент Вікторія РАДЬКО, кандидат економічних наук, доцент Володимир КУЛШОВ, доктор педагогічних наук, професор Ганна АНДРУЩЕНКО, доктор соціологічних наук, професор Слизавета ШУБЕНКО, кандидат економічних наук Катерина ГОЛКОВА, кандидат економічних наук, доцент Катерина СЛЮСАРЕНКО, кандидат економічних наук, доцент Наталія ІЗМАЙЛОВА, кандидат економічних наук, доцент Ольга КОНДРАТЮК, кандидат економічних наук, доцент Ольга СМІРНА, кандидат економічних наук, доцент Сергій ГУШКО, доктор економічних наук, професор, Тетяна ПЕТРИШИНА, кандидат економічних наук, доцент</p>
Найменування програми	<p>Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти Методика викладання модельної навчальної програми «Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи» у закладах загальної середньої освіти</p>

<p>Мета програми</p>	<p>формування нових компетентностей педагогічних працівників в частині розширення та поглиблення їх базових знань, досягнення програмних результатів навчання, впровадження інноваційних технологій викладання з метою формування фінансово-підприємницької культури підлітків, яка ґрунтується на високому рівні здобутих знань та практичних навичок в управлінні особистими фінансами та реалізації підприємницьких ідей.</p>
<p>Завдання програми</p>	<p>Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – забезпечення підготовки до впровадження дисципліни «Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи» в шкільний освітній процес через опанування інноваційних методик викладання та розробку власного плану-конспекту уроку; – формування професійних та предметних компетентностей педагогічних працівників за напрямом “Підприємництво і фінансова грамотність”; – підвищення власного рівня фінансової грамотності педагогічних працівників.
<p>Напрямок програми</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розвиток професійних компетентностей: знання навчального предмета, фахових методик, технологій; • використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку
<p>Обсяг програми</p>	<p>180 год./6,0 кредити ЄКТС</p>
<p>Вид підвищення кваліфікації</p>	<p>За програмою підвищення кваліфікації</p>
<p>Форма підвищення кваліфікації</p>	<p>Дистанційна</p>

<p>Досягнуті результати навчання (компетентності, що вдосконалюватимуться/набуватимуться)</p>	<p>Компетентності:</p> <p>Загальні: Здатність до пошуку, обробки та критичного аналізу інформації з різних джерел, до інноваційного мислення, креативності, до генерування нових ідей</p> <p>Фахові: Здатність якісно організовувати освітній процес, використовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів, добирати ефективні методики, технології та здійснювати інтегроване навчання.</p> <p>Результати навчання. Слухач: Володіє матеріалом з основ фінансової грамотності та методикою їх викладання на рівні старшої середньої школи. Володіє базовою та спеціалізованою термінологією з основ фінансів. Знає і вміє застосовувати нормативно-правові акти під час навчання фінансової грамотності. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.</p>
<p>Строки виконання програми</p>	<p>Відповідно до плану-графіка підвищення кваліфікації педагогічних працівників на 2024-2025 навчальний рік</p>
<p>Місце виконання програми</p>	<p>Державний університет економіки і технологій, м. Кривий Ріг</p>
<p>Вартість/ безоплатність надання освітньої послуги</p>	<p>Для педагогічних працівників закладів освіти України вартість становить:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2140 грн 00 коп. (група 30 слухачів). - 2570 грн 00 коп. (група 25 слухачів). - 3210 грн 00 коп. (група 20 слухачів). <p>Дистанційна форма навчання (180 год.) – 110 аудиторні / 70 самостійна робота</p>

Форми проведення навчальних занять	Тематичні лекції, проблемні лекції, практичні заняття, семінарські заняття, тренінгові заняття, огляд успішних кейсів
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Сертифікат про підвищення кваліфікації
Назви вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься таке навчання, посилення (вебадреса)	Сайт університету https://www.duet.edu.ua Сторінка центру кар'єрного та професійного розвитку https://www.duet.edu.ua/ua/centr/karers/content/10 <i>Веб-платформи:</i> <u>Zoom</u> – хмарна платформа для відео і аудіо конференцій та вебінарів

Зміст програми

Програма курсу складається з 2 частин і містить 8 окремих розділів та 34 теми, розташованих у логічній послідовності. До кожної теми визначені елементи її змісту, інноваційні методики викладання змісту теми, перелік рекомендованої літератури

ПЕРША ЧАСТИНА – 8 КЛАС

Розділ 1 «Формування фінансової культури»

Тема: Фінансова грамотність у системі шкільної економічної освіти

Обґрунтування актуальності, мета та завдання викладання фінансової грамотності в закладах загальної середньої освіти. Індекс фінансової грамотності. Ознайомлення зі змістом Рамки фінансових компетентностей для дітей та молоді України та Рамки фінансових компетентностей дорослого наведення України. Національний проєкт з фінансової грамотності 2.0. Огляд сертифікатної програми. Обмін досвідом викладання фінансової грамотності в школі серед слухачів програми.

Розділ 2 «Основи фінансової грамотності людини»

Тема: Фінансовий добробут, фінансова стійкість та формування фінансової культури

1. Аналіз елементів змісту теми “Фінансовий добробут, фінансова стійкість та формування фінансової культури”:

Поняття “фінансова грамотність” та “фінансова культура”. Формування особистого фінансового добробуту. Людський капітал: наявність матеріальних та нематеріальних ресурсів, їх ефективне використання. Роль цінностей у формуванні фінансового добробуту людини. Формування сімейної фінансової культури. Взаємозалежність фінансового добробуту на особистому та загальнодержавному рівнях.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Фінансовий добробут, фінансова стійкість та формування фінансової культури”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Фінансовий добробут, фінансова стійкість та формування фінансової культури”

Тема: Фінансове планування життя

1. Аналіз елементів змісту теми “Фінансове планування життя”:

Поняття “активний” та “пасивний” дохід, “фінансова ціль”, “фінансова подушка”, “особистий” та “сімейний” бюджет. Рівні фінансового забезпечення життя людини. Активний та пасивний дохід. Постановка фінансових цілей та шляхи їх досягнення. SMART-цілі. Фінансове планування (загальна характеристика фінансового плану життя). Особистий бюджет (види доходів та витрат). Борги: види, наслідки та шляхи повернення позичених коштів.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Фінансовий добробут, фінансова стійкість та формування фінансової культури”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Фінансове планування життя”

Тема: Основні правила заощаджень

1. Аналіз елементів змісту теми “Основні правила заощаджень”:

Поняття “заощадження”, “ощадливість”, “сталий розвиток” та “екологічна безпека”. Види та методи фінансових заощаджень. Поняття та функції фінансової “подушки безпеки”. Розумна оощадлива поведінка – запорука власного фінансового добробуту та фінансової стійкості. Формування особистої культури заощаджень. Налаштування та використання послуги “мобільні заощадження”.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Основні правила заощаджень”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Основні правила заощаджень”.

Тема: Банківський рахунок та платіжна картка.

Оплата товарів та послуг

1. Аналіз елементів змісту теми “Банківський рахунок та платіжна картка. Оплата товарів та послуг”:

Поняття “банківський рахунок”, його функція та види. Правила відкриття банківського

рахунку. Що таке IBAN, його характеристика. Види та функції платіжних карток. Елементи (основні дані) платіжної картки. Порядок оформлення платіжної картки. Використання фізичної та віртуальної платіжних карток. Поняття “цифрова фінансова грамотність” та “цифрові фінансові послуги”. Інтернет-банкінг. Види популярних платіжних систем в Україні: VISA, MasterCard, ПРОСТІР, їх загальна характеристика.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Банківський рахунок та платіжна картка”.
3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Банківський рахунок та платіжна картка”.

Тема: Фінансове шахрайство та безпека

1. Аналіз елементів змісту теми “Фінансове шахрайство та безпека”:

Поняття “фінансове шахрайство”. Основні види фінансового шахрайства. Платіжна безпека: основні правила безпеки використання платіжних карток та розрахунків. Обачна фінансова поведінка.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Фінансове шахрайство та безпека”.
3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Фінансове шахрайство та безпека”

Тема: Вибір особистої форми зайнятості

1. Аналіз елементів змісту теми “Вибір особистої форми зайнятості”:

Форми зайнятості та їх особливості. Поняття “найманий працівник”, “фрілансер”, “підприємець”, “бізнесмен”, “інвестор”. Порівняльна характеристика найманого працівника та підприємця. Вибір особистої форми зайнятості через аналіз власних потреб, здібностей та наявності ресурсів (у тому числі фінансових).

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Вибір особистої форми зайнятості”.
3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Вибір особистої форми зайнятості”

Тема: Податкова культура

1. Аналіз елементів змісту теми “Податкова культура”:

Суспільні блага та роль податків у їх формуванні. Історія виникнення податків. Податки в різних країнах світу (цікаві факти). Податкова система України та податкова культура українців. Поняття “об’єкт оподаткування”, “ставка податку”, “податковий період”. Основні види загальнодержавних та місцевих податків та зборів. Податкові знижки. Відповідальність за несплату податків.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми Податкова культура”
3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою Податкова культура”

Тема: Культура благодійності

1. Аналіз елементів змісту теми “Культура благодійності”:

Роль та значення благодійності. Види благодійної діяльності. Світовий досвід благодійництва. Розвиток благодійності та волонтерського руху в Україні. Як відрізнити благодійництво від шахрайства? Формування особистої та суспільної культури благодійності.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Культура благодійності”.
3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Культура благодійності”.

ДРУГА ЧАСТИНА – 9 КЛАС

Розділ 3 «Гроші та їх призначення»

Тема: Еволюція грошових відносин. Види, форми та функції

1. Аналіз елементів змісту теми “Еволюція грошових відносин”:

Ставлення до грошей на особистому та суспільному рівнях. Історія виникнення грошей. Види та форми грошей. Функції, що виконують гроші. Вартість грошей та інфляція. Що таке валюта? Роль національної грошової одиниці у функціонуванні держави.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Еволюція грошових відносин”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Еволюція грошових відносин”

Тема: Історія сучасної гривні

1. Аналіз елементів змісту теми “Історія сучасної гривні”:

Історія українських грошей. Історичні передумови виникнення гривні. Розвиток грошової одиниці в Україні. Процес виробництва грошей. Зображення та елементи захисту гривні. Українська нумізматика. Пам’ятні та колекційні монети. Гроші: історія та мистецтво. Музей грошей Національного банку України.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Історія сучасної гривні”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Історія сучасної гривні”

Розділ 4 «Банківські та небанківські фінансові установи»

Тема: Банківська система України

1. Аналіз елементів змісту теми “Банківська система України”:

Рівні української банківської системи. Національний банк України. Робота та функції банків другого рівня. Поняття “фінансові послуги” та “фінансові продукти”. Види банківських послуг.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Банківська система України”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Банківська система України”

Тема: Небанківські фінансові установи

1. Аналіз елементів змісту теми «Небанківські фінансові установи»:

Що таке НФУ? Види основних небанківських установ, їх напрями діяльності (кредитні спілки, страхові компанії, ломбарди, інвестиційні фонди, недержавні пенсійні фонди, мікрофінансові організації, фінансові компанії). Види фінансових послуг НФУ. Що варто знати клієнтам НФУ?

2. Інноваційні методики викладання змісту теми «Небанківські фінансові установи».

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою «Небанківські фінансові установи»

Розділ 5 «Базові фінансові послуги»

Тема: Фінансові послуги та їх використання під час досягнення фінансових цілей

1. Аналіз елементів змісту теми «Фінансові послуги та їх використання під час досягнення фінансових цілей»:

Поняття «фінансова послуга» та «фінансовий продукт». Основні види фінансові послуг: платіжні, депозитні, кредитні, страхові послуги, послуги з пенсійного забезпечення, інвестиційні та їх характеристика. Обрання фінансових послуг та продуктів відповідно до цілей особистого фінансового планування.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми «Фінансові послуги та їх використання під час досягнення фінансових цілей».

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою «Фінансові послуги та їх використання під час досягнення фінансових цілей»

Тема: Депозити. Гарантування вкладів фізичних осіб

1. Аналіз елементів змісту теми “Депозити. Гарантування вкладів фізичних осіб”:

Поняття “депозит”. Функції депозитів у роботі банку та економіці країни. Види депозитів. Вибір депозиту та розрахунок доходу від депозиту. Депозит та інфляція. Депозит та податки. Депозитний договір: умови укладання та обов’язки сторін (загальний огляд). Гарантування вкладів фізичних осіб. Діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб в Україні. Основні цілі використання депозитів під час особистого фінансового планування.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Депозити. Гарантування вкладів фізичних осіб”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Депозити. Гарантування вкладів фізичних осіб”

Тема: Кредити. Формування кредитної історії

1. Аналіз елементів змісту теми «Кредити. Формування кредитної історії»:

Необхідність та сутність кредиту. Функції кредиту. Фінансові установи, які надають кредитні послуги (банківські та небанківські фінансові установи). Види кредитів: споживчий, на розвиток власної справи. Кредитні картки та їх можливості. Переваги та недоліки кредиту. Основні цілі кредиту під час особистого фінансового планування. Формування кредитної історії та її роль у фінансовому житті людини.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми «Кредити. Формування кредитної історії».

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою «Кредити. Формування кредитної історії»

Тема: Страхування

1. Аналіз елементів змісту теми “Страхування”:

Поняття “страхування” та “страховий поліс”. Основні форми страхування: добровільне та

обов'язкове. Основні види страхування: страхування майна (рухомого та нерухомого), відповідальності, життя, здоров'я (медичне), туристичне тощо. Загальна характеристика страхового полісу та учасники страхової угоди: (страховик, страхувальник та застрахована особа). Цілі страхування в контексті особистого фінансового планування.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Страхування”.
3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Страхування”.

Тема: Пенсійне забезпечення

1. Аналіз елементів змісту теми “Пенсійне забезпечення”:

Поняття “пенсія” та “пенсійне забезпечення”. Види пенсійного забезпечення. Рівні пенсійної системи України (загальний огляд) Різновиди пасивного доходу як альтернатива державній пенсії.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Пенсійне забезпечення”.
3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Пенсійне забезпечення”.

Тема: Фінансові інвестиції та ризики

1. Аналіз елементів змісту теми “Фінансові інвестиції та ризики”:

Поняття та види інвестицій. Фінансові інвестиції: загальний огляд. Інвестиції в освіту та власний розвиток. Правила фінансового інвестування та основні ризики. Цілі інвестицій у досягненні фінансового добробуту. Ризики, їх джерела та способи управління.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Фінансові інвестиції та ризики”.
3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Фінансові інвестиції та ризики”.

Розділ 6 «Захист прав споживачів фінансових послуг»

Тема: Законодавство України у сфері фінансових послуг та захист прав споживачів

1. Аналіз елементів змісту теми «Законодавство України у сфері фінансових послуг та захист прав споживачів»:

Фінансові документи та їх види. Фінансові договори: основні правила укладання для споживачів фінансових послуг. Особиста відповідальність щодо використання фінансових послуг. Українське законодавство у сфері фінансових послуг. Закон України «Про захист прав споживачів фінансових послуг». Функції Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми «Законодавство України у сфері фінансових послуг та захист прав споживачів».
3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою «Законодавство України у сфері фінансових послуг та захист прав споживачів»

Розділ 7 «Основи підприємництва»

Тема: Підприємництво та його роль у розвитку держави

1. Аналіз елементів змісту теми “Підприємництво та його роль у розвитку держави”:

Поняття “підприємництво” та “підприємство”. Роль підприємництва в розвитку держави. Види підприємницької діяльності. Соціальне підприємництво. Законодавство та оподаткування у сфері підприємницької діяльності. Розвиток підприємництва в Україні та його державна підтримка.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Підприємництво та його роль у розвитку держави”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Підприємництво та його роль у розвитку держави”.

Тема: Особливості підприємницької діяльності

1. Аналіз елементів змісту теми “Особливості підприємницької діяльності”:

Портрет сучасного підприємця. Підприємницькі навички та формування підприємницької компетентності згідно з рамкою підприємницької компетентності. Історії успішних підприємців

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Особливості підприємницької діяльності”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Особливості підприємницької діяльності”.

Тема: Грантові програми на особистий розвиток молоді та підлітків

1. Аналіз елементів змісту теми “Грантові програми на особистий розвиток молоді та підлітків”:

Опрацювання актуальності проєкту. Розробка та реалізація проєкту. Створення консорціуму учасників проєкту. Управління консорціумом і прийняття рішень

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Грантові програми на особистий розвиток молоді та підлітків”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Грантові програми на особистий розвиток молоді та підлітків”.

Розділ 8 «Проект “Шкільне підприємництво – від ідеї до реалізації (практичний кейс)”»

Тема: Шкільне підприємництво

1. Аналіз елементів змісту теми “Шкільне підприємництво”:

Поняття “шкільне підприємництво” та особливості його функціонування. Іноземний та український досвід у створенні та діяльності шкільних підприємств. Соціальне шкільне підприємництво. Благодійництво – складова сучасного підприємництва.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Шкільне підприємництво”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Шкільне підприємництво”.

Тема: Формування команди

1. Аналіз елементів змісту теми “Формування команди”:

Установлення спільних робочих правил. Розподіл ролей. Командні цінності. Визначення форми внутрішньої комунікації. Облаштування додаткового робочого місця команди.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Формування команди”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Формування команди”

Тема: Вибір підприємницької ідеї

1. Аналіз елементів змісту теми “Вибір підприємницької ідеї”:

Генерація підприємницьких ідей. Формування візії, місії та цінностей підприємства.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Вибір підприємницької ідеї”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Вибір підприємницької ідеї”

Тема: Обрання бізнес-моделі підприємства

1. Аналіз елементів змісту теми “Обрання бізнес-моделі підприємства”:

Поняття “бізнес-модель”. Види бізнес-моделей. Обрання найоптимальнішої бізнес-моделі шкільного підприємства.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Обрання бізнес-моделі підприємства”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Обрання бізнес-моделі підприємства”.

Тема: Маркетингове дослідження

1. Аналіз елементів змісту теми “Маркетингове дослідження”:

Поняття “маркетинг”, “маркетингова стратегія” та “маркетингове дослідження”. Складові маркетингової стратегії. Проведення маркетингового дослідження. Ціноутворення. Просування (реклама) та збут товарів або послуг підприємства.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Маркетингове дослідження”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Маркетингове дослідження”.

Тема: Інвестиційне та фінансове планування

1. Аналіз елементів змісту теми “Інвестиційне та фінансове планування”:

Поняття “інвестиційний план”, “фінансовий план”, “валовий” та “чистий” прибуток. Складання інвестиційного плану підприємства. Ознайомлення та вибір фінансових інструментів: заощадження; кредит; отримання грантів на розвиток власної справи; партнерство; краудфандинг; залучення інвестицій та інших ресурсів. Складання фінансового плану.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Інвестиційне та фінансове планування”.

3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Інвестиційне та фінансове планування”.

Тема: Проєктний менеджмент

1. Аналіз елементів змісту теми “Проєктний менеджмент”:

Поняття “проєктний менеджмент”. Інструменти проєктного менеджменту. Планування

проекту.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Проектний менеджмент”.
3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Проектний менеджмент”.

Тема: Розроблення власного бренду

1. Аналіз елементів змісту теми “Розроблення власного бренду”:

Поняття “бренд” та “брендування”. Відомі бренди, їх характеристика. Історія бренду. Місія та цінності. Фірмовий стиль та логотип. Позиціонування на ринку. Продуктовий портфель. Технології та інновації. Соціальна відповідальність. Створення власного бренду шкільного підприємства: назва, логотип, фірмовий стиль.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Розроблення власного бренду”.
3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Розроблення власного бренду”.

Тема: Реалізація проекту

1. Аналіз елементів змісту теми “Реалізація проекту”:

Організація виробництва. Побудова системи продажів. Фінансова звітність. Налагодження комунікації з потенційними партнерами, клієнтами.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Реалізація проекту”.
3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Реалізація проекту”.

Тема: Презентація бізнес-ідей. Запуск проекту

1. Аналіз елементів змісту теми “Презентація бізнес-ідей. Запуск проекту”:

Вчимося презентувати проекти. Публічна презентація проектів шкільних підприємств. Організація продажу товарів/послуг шкільних підприємств.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Презентація бізнес-ідей. Запуск проекту”.
3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Презентація бізнес-ідей. Запуск проекту”.

Тема: Підведення підсумків проекту

1. Аналіз елементів змісту теми “Підведення підсумків проекту”:

Визначення загального рівня реалізації проекту. Фінансовий результат проекту. Визначення сильних та слабких сторін реалізованих проектів, унесення пропозицій щодо їх удосконалення. Аналіз залученості кожного учасника в роботі над проектом.

2. Інноваційні методики викладання змісту теми “Підведення підсумків проекту”.
3. Підготовка плану-конспекту уроку за темою “Підведення підсумків проекту”.

Тема: Використання інтелектуальних ділових імітаційних ігор у навчанні фінансовій грамотності в школі

Методи і форми ігрового та тренінгового навчання. Огляд використання інтелектуальних ділових імітаційних ігор у вивченні фінансової грамотності. Обмін досвідом використання ігор у вивченні шкільних предметів учасників сертифікатної програми.

Ігровий тренінг

Проведення ігрового тренінгу на базі соціально-економічного симулятора з управління власними ресурсами “Життєвий капітал” (настільна гра) за безпосередньої участі слухачів сертифікатної програми.

Тривалість 4 години.

Форма проведення - офлайн.

Орієнтовний розподіл годин за темами

	Назва теми	Кількість годин		
		Аудиторна робота	Самостійна робота	Разом
	8 клас			
1	Фінансова грамотність у системі шкільної економічної освіти	2	-	2
2	Фінансовий добробут, фінансова стійкість та формування фінансової культури	4	2	6
3	Фінансове планування життя	4	2	6
4	Основні правила заощаджень	2	2	4
5	Банківський рахунок та платіжна картка. Оплата товарів та послуг	2	2	4
6	Фінансове шахрайство та безпека	2	2	4
7	Вибір особистої форми зайнятості	2	2	4
8	Податкова культура	4	2	6
9	Культура благодійності	2	2	4
	9 клас			
10	Еволюція грошових відносин. Види, форми та функції	4	2	6
11	Історія сучасної гривні	2	2	4
12	Банківська система України	4	2	6
13	Небанківські фінансові установи	4	2	6
14	Фінансові послуги та їх використання під час досягнення фінансових цілей	4	2	6
15	Депозити. Гарантування вкладів фізичних осіб	2	2	4
16	Кредити. Формування кредитної історії	4	2	6
17	Страховання	4	2	6
18	Пенсійне забезпечення	2	2	4
19	Фінансові інвестиції та ризики	4	2	6

20	Законодавство України у сфері фінансових послуг та захист прав споживачів	4	2	6
21	Підприємництво та його роль у розвитку держави	2	2	4
22	Особливості підприємницької діяльності	2	2	4
23	Грантові програми на особистий розвиток молоді та підлітків	2	2	4
24	Шкільне підприємництво	2	2	4
25	Формування команди	2	2	4
26	Вибір підприємницької ідеї	4	2	6
27	Обрання бізнес-моделі підприємства	4	2	6
28	Маркетингове дослідження	4	2	6
29	Інвестиційне та фінансове планування	4	2	6
30	Проектний менеджмент	4	2	6
31	Розроблення власного бренду	4	2	6
32	Реалізація проєкту	4	2	6
33	Презентація бізнес-ідей. Запуск проєкту	4	2	6
34	Підведення підсумків проєкту	2	2	6
	Використання інтелектуальних ділових імітаційних ігор у навчанні фінансовій грамотності в школі	2	-	2
	Ігровий тренінг	4	-	4
	Підсумковий контроль	2	-	2
	Разом	114	66	180

Список рекомендованої літератури

Тема: Фінансова грамотність у системі шкільної економічної освіти

1. Фінансова грамотність як окремий предмет у школі: що про це думає молодь? *Електронний ресурс*. URL: <https://osvitoria.media/experience/finansova-gramotnist-yak-okremyj-predmet-u-shkoli-shho-pro-tse-dumaye-molod/>
2. Рамка фінансових компетентностей для дітей і молоді України. *Електронний ресурс*. URL: <https://talan.bank.gov.ua/uploads/files/ramka-finansovikh-kompetetnostei-ditei-ta-molodi-ukrayini.pdf>
3. Рамка фінансових компетентностей дорослого населення України. *Електронний ресурс*. URL: https://talan.bank.gov.ua/uploads/files/Ukraine_Financial_Competence_Framework_Adults.pdf

Тема: Фінансовий добробут, фінансова стійкість та формування фінансової культури

1. Фінансова грамотність для початківців. З чого почати? *Електронний ресурс.* URL: https://www.youtube.com/watch?v=e4BthWshTCE&list=PLG3sH4g_w3U9_9c6194NgvIFJhcJNCX9t
2. Сайт соціального проєкту. Сімейний бюджет. *Електронний ресурс.* URL: <https://simeinyi-budzhet.ua/familybudget/>
3. 9 порад щодо особистих фінансів, які повинен почути кожен. *Електронний ресурс.* URL: <https://drukarnia.com.ua/articles/9-porad-shodo-osobistikh-finansiv-yaki-povinen-pochuti-kozhnen-0drj0>

Тема: Фінансове планування життя

1. Курс “Фінансове планування життя та інвестиції PRO”. *Електронний ресурс.* URL: <https://simeinyi-budzhet.ua/familybudget/%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81-%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B5-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%8F-%D1%82%D0%B0-%D1%96%D0%BD/>
2. Особистий фінансовий план: як його скласти і дотримуватись. *Електронний ресурс.* URL: <https://drukarnia.com.ua/articles/osobistii-finansovii-plan-yak-iogo-sklasti-i-dotrimuvatis-xeb8b>

Тема: Основні правила заощаджень

1. Як правильно заощаджувати гроші: поради НБУ. *Електронний ресурс.* URL: <https://kurs.if.ua/society/yak-pravylnno-zaoshhadzhuvaty-groshti-radyt-naczbank/>
2. Барсукова О. 22 поради, як заощаджувати гроші з будь-якої зарплати. *Електронний ресурс.* URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2021/10/30/246331/>

Тема: Банківський рахунок та платіжна картка.

Оплата товарів та послуг

1. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг: Постанова НБУ №163 від 29.07.2022 р.. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text>
2. Про платіжні послуги: Закон України №1591-IX від 30.06.2021р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1591-20>
3. Онищенко В. Облік грошових коштів на рахунках в банку Головбух. Платформа бухгалтерія. 2023. *Електронний ресурс.* URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/7228-oblk-groshovih-koshtv-na-rahunkah-v-banku>
3. Платіжна картка та її види. *Електронний ресурс.* URL: <https://harazd.bank.gov.ua/article/grosi/bezgotivkovi-rozrahunki/platizna-kartka-ta-ii-vidi>

Тема: Фінансове шахрайство та безпека

1. Кримінальний кодекс України. Закон України №2341-III від 05.04.2001. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

2. Хамига Ю. Я. Фінансове шахрайство: критерії ідентифікації та напрями мінімізації : дис. ... дра філос. : 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 284 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/40499/1/dusertacia%20%a5%b0%b0%bc%b8%b3%b8%20%ae%1%80%1%96%1%8f%20%af%1%80%be%1%81%bb%b0%b2%b2%be%b2%b8%1%87%b0.pdf>
3. Гончар Л.В., Малахова А.В., Невкипіла О.С. Фінансове шахрайство та безпека. *Інноваційна економіка*, 2021. №3-4. С.170-174. URL: <file:///C:/Users/admin/Downloads/785-1649-1-SM.pdf>
4. Резнік О.М., Болгов Г.О. Фінансове шахрайство: сутність та заходи протидії. *Юридичний електронний журнал*. 2023. №11. С. 502-505. URL: http://www.lsej.org.ua/11_2023/122.pdf
5. Типи шахрайства. *Електронний ресурс*. URL: <https://www.westernunion.com/ua/uk/fraudawareness/fraud-types.html>
6. Фінансова безпека та шахрайство. Фінансові піраміди. Шахрайство на фінансовому ринку. *Електронний ресурс*. URL: <https://disted.edu.vn.ua/courses/learn/13901>
7. Обережно, фінансове шахрайство! Побачити та захиститись. *Електронний ресурс*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=zUrddJt3aLQ>

Тема: Вибір особистої форми зайнятості

1. Про зайнятість населення: Закон України №5067-VI від 05.07.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/5067-17>
2. Волкова О.В. Ринок праці: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 624 с.
3. Як почати власну справу в часи невизначеності: покроковий гайд від ТОП-підприємців України. *Електронний ресурс*. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+SYOBTU101+2023_T1

Тема: Податкова культура

1. Податковий кодекс України. Закон України №2755-VI від 01.12.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Фінансова грамотність (рівень стандарту): підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти / В.В. Письменний. Тернопіль: Астан, 2023. 240 с. URL: <https://shkola.in.ua/3021-finansova-hramotnist-10-11-klas-pysmennyi.html>

Тема: Культура благодійності

1. Відкриті родинні студії “Фінансова мудрість родинної педагогіки”: навч.-метод. посібник для батьків /авт. кол.; за заг. ред. д.е.н., проф. Т. С. Смовженко. К: ДВНЗ “Університет банківської справи”, 2016. 251 с. *Електронний ресурс*. URL: <https://drive.google.com/file/d/0B3m2TqBM0APKeWpiMGiNek9WMkE/view?resourcekey=0-EZY15NgwrNP8Q8XmQJ0b8w>
2. Культура благодійності. *Електронний ресурс*. URL: <https://www.forfuture.life/blog/kultura-blagodiynosti-nova-norma-sogodennya>
3. Звичка ділитися: що таке культура благодійності? *Електронний ресурс*. URL: <https://media.zagoriy.foundation/velyka-istoriya/zvychka-dilytysya-shho-take-kultura-blagodijnosti/>

Тема: Еволюція грошових відносин. Види, форми та функції

1. Скоромович І.Г., Реверчук С.К., Малик Я.Й. та ін. Історія грошей і банківництва: Підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. С. К. Реверчука. Київ: Атака, 2004. 340 с.
2. Іванчук Н.В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острогоз : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
3. Світлична В. Ю. Гроші і кредит : підручник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 191с.
4. Ясишена В.В. Еволюція грошей та їх сутність. *Електронний ресурс*. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19396/1/%D0%B5%D0%B2%D0%BE%D0%BB%D1%8E%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%B3%D1%80%D0%BE%D1%88%D0%B5%D0%B9_%D1%82%D0%B0_%D1%97%D1%85_%D1%81%D1%83%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf
5. Історія грошей: від античності до сучасності. *Електронний ресурс*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Xp-HJ6YKZvE>

Тема: Історія сучасної гривні

1. Історія гривні. *Електронний ресурс*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/uah/uah-history>
2. Українські гроші: від солі до сучасних гривень. *Електронний ресурс*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=6RV8qNZWZZc>
3. Історія української гривні: від часів України-Русі до сьогодні. *Електронний ресурс*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/istoriya-ukrayinskoyi-hryvni-vid-chasiv-ukrayiny-rusi/31435746.html>
4. Від прикраси до валюти. 13 найцікавіших даних про гривню. *Електронний ресурс*. URL: <https://suspilne.media/culture/59801-vid-prikrasi-do-valuti-sist-cikavih-faktiv-pro-grivnu/>

Тема: Банківська система України

1. Про банки та банківську діяльність. Закон України №2121-III від 07.12.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
2. Банківська система: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.] ; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с. *Електронний ресурс*. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Blashchuk_Petyk_13_end.pdf
3. Руцишин Н. М. Сучасний стан банківської системи України та перспективи її розвитку. *Електронний ресурс*. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1512>
4. Чим займається Національний банк України. *Електронний ресурс*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=XH9PsXbcaDw>

Тема: Небанківські фінансові установи

1. Положення про додаткові вимоги до договорів небанківських фінансових установ про надання коштів у позику (споживчий, фінансовий кредит), затверджене постановою Правління Національного банку № 113 від 03.11.2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0113500-21#Text>
2. Професійна Асоціація учасників Ринків капіталу та Деривативів (ПАРД). URL: <https://www.pard.ua/>

3. Буга Г.С. Забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ в Україні: адміністративно-правові засади : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 404 с

Тема: Фінансові послуги та їх використання під час досягнення фінансових цілей

1. Про фінансові послуги та фінансові компанії. Закон України № 1953-IX від 14.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
2. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол. К., 2019. 272 с.
3. Фінансові послуги: підручник / О.О. Дмитрик, Є. О. Алісов, Н. М. Ковалко та ін. ; за ред. О. О. Дмитрик. Харків : Право, 2023. 408 с.

Тема: Депозити. Гарантування вкладів фізичних осіб

1. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. URL: <https://privatbank.ua/depozit/fond-garantirovaniya-vkladov>
2. Порядок і черговість відшкодування коштів за вкладами Фондом гарантування вкладів фізичних осіб. Електронний ресурс. URL: <https://wiki.legalaid.gov.ua/index.p>
3. Що таке банківський депозит? Як відкрити вклад і заробити гроші? Електронний ресурс. URL: <https://www.universalbank.com.ua/blog/sho-take-bankivskij-depozit-yak-vidkriti-vklad-i-zarobiti-groshi>

Тема: Кредити. Формування кредитної історії

1. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
2. Що таке споживчий кредит: кому надається, суть та процедура оформлення. Електронний ресурс. URL: <https://rates.fm/ua-uk/credits/sho-take-spozivchij-kredit-komu-nadayetsya-sut-ta-procedura-oformlennya/>

Тема: Страхування

1. Про страхування. Закон України № 1961-IV від 18.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15#Text>
2. Про страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Закон України № 1953-IX від 01.07.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>

Тема: Пенсійне забезпечення

1. Про пенсійне забезпечення. Закон України № 1788-XII від 05.11.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text>
2. Сайт Міністерства соціальної політики. Електронний ресурс. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Pensii.html>
3. Пенсійна система України. Сайт НБУ. Електронний ресурс.

URL:https://knpf.bank.gov.ua/uchasnykam/baza_znan/pensiina_systema_ukrainy.html

4. Недержавні пенсійні фонди – Передмова. *Електронний ресурс*. URL:<https://simeinyi-budzhet.ua/nederzhavni-pensiini-fondy/>

5. Корисні фінансові калькулятори. *Електронний ресурс*. URL:<https://simeinyi-budzhet.ua/kalkulyatory>

Тема: Фінансові інвестиції та ризики

1. Фінансова грамотність (рівень стандарту): підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти / В.В. Письменний. Тернопіль: Астан, 2023. 240 с. *Електронний ресурс*. URL:<https://shkola.in.ua/3021-finansova-hramotnist-10-11-klas-pysmennyi.html>.

2. Прикладні фінанси 8 клас. Навчально-методичний посібник для вчителя / За загальною редакцією д.е.н., проф. Т.С. Смовженко. Київ: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2016. 120 с. *Електронний ресурс*. URL:<http://ict.ippo.edu.te.ua/files/files/pidruchniki/prikladni-finansi-8.pdf>

Тема: Законодавство України у сфері фінансових послуг та захист прав споживачів

1. Про фінансові послуги та фінансові компанії. Закон України № 1953-IX від 14.12.2021. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>

2. Управління захисту прав споживачів фінансових послуг НБУ. *Електронний ресурс*. URL:<https://bank.gov.ua/ua/about/structure/department/division-of-the-rights-of-the-sponsors-of-financial-services>

3. Захист прав споживачів фінансових послуг. Що варто знати? *Електронний ресурс*. URL:<https://bank.gov.ua/ua/consumer-protection>

Тема: Підприємництво та його роль у розвитку держави

1. Про підприємництво. Закон України № 698–XII від 07.02.1991. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12>.

2. Державна служба України з питань політики та розвитку підприємництва: офіційний сайт. URL: <http://www.dkrp.gov.ua/info/4878>.

3. Дячун О.Д., Нагорняк І.С. Стимулювання розвитку підприємництва в Україні в контексті європейських стандартів. Нарощування фінансово-економічного потенціалу суб'єктів економічних відносин як основа поступального розвитку територіально-господарських систем: монографія. ФОП Паляниця ВА, 2021. 85-89. *Електронний ресурс*. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/35252/2/NFEPSEV_2021_Diachun_O-Promoting_entrepreneurship_85-89.pdf

4. Національна платформа розвитку середнього та малого бізнесу. *Електронний ресурс*. URL: <https://platforma-msb.org/category/zakonodavstvo/>

5. Офіційний сайт Дія Бізнес URL: <https://business.diia.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Мережі Центрів інформаційної підтримки бізнесу. URL: <https://bisc.org.ua/>

7. Офіційний сайт Портал для підприємців URL: <https://sme.gov.ua/>

8. Проект “Застосування та імплементація Угоди про асоціацію між ЄС та Україною у сфері торгівлі/ EU4Business: конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП” *Електронний*

ресурс. URL: <https://www.giz.de/en/worldwide/63160.html>

9. Чи може уряд керувати економікою? Електронний ресурс.
URL: <https://youtu.be/vIKhBCLqUQk?si=7qgUO3KjSoMJH0Lx>

Тема: Особливості підприємницької діяльності

1. Мільярди підприємців: як Китай та Індія змінюють майбутнє – своє і ваше. Електронний ресурс. URL: <https://hub.kyivstar.ua/reviews/milyardy-pidpryyemcziv>

2. Звідники. Нова економіка багатосторонніх платформ. Електронний ресурс. URL: <https://hub.kyivstar.ua/reviews/zvidniki-nova-ekonomika-bagatostoronnih-platform>

3. Програма USAID “Конкурентоспроможна економіка України”. Електронний ресурс. URL: <https://chemonics.submittable.com/submit>

4. Твій перший стартап. Онлайн-курс для підлітків. Електронний ресурс. URL: <https://courses.zrozumilo.in.ua/courses/course-v1:EEF+017+2021/about>.

5. Підприємництво для школярів. Дія. Цифрова освіта. Електронний ресурс. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul-3>.

6. Економіка добра і зла. У пошуках сенсу економіки від Гільгамеша до Волл-стріт. Електронний ресурс. URL: <https://hub.kyivstar.ua/reviews/ekonomika-dobra-i-zla-u-poshukah-sensu-ekonomiki-vid-gilgamesha-do-voll-strit>

7. Як і чому зросло багатство за останні 300 років. Електронний ресурс. URL: <https://youtu.be/LrjDqYwV6Qs?si=fVCBUrk2xJnmGIK9>

8. Що створює багатство? Електронний ресурс. URL: <https://youtu.be/Bmi6eTLkUjo?si=h4iov-nao1pEV-Wk>

9. Звідки береться багатство. Електронний ресурс.
URL: <https://youtu.be/BDfrP3n7H2U?si=urB58SnWgm-20M5w>

Тема: Грантові програми на особистий розвиток молоді та підлітків

1. Розділи для виконавців за напрямками на вебсайті НЕО в Україні: Можливості. Електронний ресурс. URL: <https://erasmusplus.org.ua/opportunities/vykonavczyam-proyektiv/>

2. Онлайн гайд з менеджменту проєктів.

URL: https://erasmusplus.org.ua/wp-content/uploads/2022/09/pamyatka_ka2_jan_2024.pdf

URL: <https://houseofeurope.org.ua/grant/creative-youth-grants>

URL: <https://mriemotadiemorazom.org/>

URL: <https://chaszmin.com.ua/granty-dlya-ditej-ta-molodi/>

Тема: Шкільне підприємництво

1. Книга юного підприємця. 9 детальних планів своєї справи для підлітків / С. В. Біденко, І. А. Золотаревич. 2-ге вид., випр. Харків: ВГ "Основа", 2020. 136 с.

2. Підприємництво для школярів. Дія. Цифрова освіта. Електронний ресурс. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul-3>

3. Соціальне шкільне підприємництво: твій перший стартап: Посібник для учнів 8 (9, 10, 11) класів, батьків та освітян / За заг. ред. канд. економ. наук А. О. Корнецького. К.: ТОВ «ВІ ЕН ЕЙ ПРЕС», 2020. 184 с. Електронний ресурс.
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy->

[facultativ/2020/11/12/Sotsialne_pidpnyemnytstvo_tviy_pershiy_startup.pdf](#)

4. Соціальне шкільне підприємництво: будуємо перший справжній бізнес: Посібник для тренерів. *Електронний ресурс*. URL:<https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/07/sse-toolkit-school-of-me.pdf>

5. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. Київ : ТОВ “ПІДПРИЄМСТВО “ВІ ЕН ЕЙ”, 2017. 188 с. *Електронний ресурс*. URL:https://krliman.gov.ua/upload/editor/soc_biznes.pdf.

6. Соціальне шкільне підприємництво. Онлайн-курс для освітян. *Електронний ресурс*. URL:<https://courses.zrozumilo.in.ua/courses/course-v1:EEF+EEF-008+2021/about>.

7. Твій перший стартап. Онлайн-курс для підлітків. *Електронний ресурс*. URL:<https://courses.zrozumilo.in.ua/courses/course-v1:EEF+017+2021/about>

Тема: Формування команди

1. Командні ролі Белбіна - визначення та класифікація. *Електронний ресурс*. URL:<https://azbyka.com.ua/uk/komandnye-rol-i-belbina-opredelenie-i-klassifikatsiya/>

2. Посібник із 5 етапів розвитку команди з найкращими порадами *Електронний ресурс*. URL:<https://ahaslides.com/uk/blog/stages-of-team-development/>

Тема: Вибір підприємницької ідеї

1. Куліков М. Основи підприємництва. *Електронний ресурс*. URL:<https://naurok.com.ua/mini--pidruchnik-stvorennya-vlasnogo-biznesu-362390.html>

2. Підприємництво для школярів. Ідея. *Електронний ресурс*. URL: *Електронний ресурс*. URL:<https://osvita.diiia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul-1-idea>

3. Підприємництво і бізнес: пошук бізнес-ідеї. *Електронний ресурс*. URL:https://www.youtube.com/watch?v=w1fWNPHO0e4&ab_channel=%D0%94%D1%96%D1%8F%D0%91%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83%D0%9A%D0%9D%D0%A3

4. Пошук підприємницьких ідей та їх аналіз. *Електронний ресурс*. URL:https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=6DwDfSCsArI&ab_channel=%D0%9B%D1%96%D1%86%D0%B5%D0%B9%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97

Тема: Обрання бізнес-моделі підприємства

1. А. Остервальдер, І. Піньє Створюємо бізнес-модель. Як зробити контент, продукт чи бренд популярним. Наш формат, 2023. 288с.

2. Бізнес-модель: короткий гайд. *Електронний ресурс*. URL:<https://bakertilly.ua/%D1%89%D0%BE-%D1%82%D0%B0%D0%BA%D0%B5-%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81-%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%8C-%D1%96-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%96%D1%89%D0%BE-%D0%B2%D0%BE%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D1%82/>

3. Бізнес з нуля. Як обрати бізнес-модель? *Електронний ресурс*.

URL: <https://hub.kyivstar.ua/articles/biznes-z-nulya-yak-obraty-biznes-model>

4. Холст бізнес-моделі. *Електронний ресурс*. URL: <https://www.businessmodelsinc.com/about-bmi/tools/business-model-canvas/>

Тема: Маркетингове дослідження

1. Податковий кодекс України. Закон України №2755-VI від 01.12.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Цивільний кодекс України. Із зм. і доп., внесеними Законами України. Гл. 63. Ст. 901. URL: https://ips.ligazakon.net/document/t030435?an=843984&ed=2020_11_15&dtm=&le=
3. Безугла Л. С., Ільченко Т. В., Юрченко Н. І. та ін. Маркетингові дослідження: навч. посіб. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2019. 300 с.
4. Жегус О. В., Т.М. Парцирна. Маркетингові дослідження : навчальний посібник .Х., 2016. 237 с.
5. Криківський Є.В., Косар Н.С., Мних О.Б., Сорока О.А. Маркетингові дослідження. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2004. 288с.
6. Решетілова Т.Б., Довгань С.М. Маркетингові дослідження: підручник. Дніпропетровськ : НГУ, 2015. 357 с.
7. Балабанова Л.В., Холод В.В. Стратегічне маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств. К.: ВД «Професіонал», 2006. 448 с
8. Макаренко Т.І. Моделювання та прогнозування у маркетингу. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 160 с.
9. Маркетинг : підручник / за наук. ред. проф. А.Ф. Павленка; кер. авт. колективу. проф. І.Л. Решетнікова. Київ: КНЕУ, 2008. 600 с.
10. Прокопенко О.В., Троян М.Ю. Поведінка споживачів: Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 176 с.
11. Сохецька А.В. Сучасні тенденції маркетингових досліджень. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-7-346-352>

Тема: Інвестиційне та фінансове планування

1. Фінансове планування, або як жити так, щоб на все вистачало. *Електронний ресурс*. URL: https://drukarnia.com.ua/articles/finansove-planuvannya-abo-yak-zhiti-tak-shob-na-vse-vistachalo-Jcg_u

Тема: Проєктний менеджмент

1. Блага Н. В. Управління проєктами : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
2. Довгань Л. Є., Мохонько Г. А., Малик І. П. Управління проєктами: навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
3. Управління проєктами: навч. посіб. / Буріменко Ю. І., Галан Л. В., Лебедева І. Ю., Щуровська А. Ю. Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2017. 208 с.
4. Усов М.А. До питання застосування методу аналізу ієрархій. *Вісник НТУ «ХПІ»*. Серія «Економічні науки». 2019. № 24. С. 144–147.
5. Димова Г., Ларченко О. Розробка комп'ютерної програми розв'язання задач мережевої

оптимізації / Репозитарій ХДАЕУ. 2020.

6. Сєдих О. Л., Чобану В. В. Оптимізація мережевого графіка комплексу робіт. *Modern engineering and innovative technologi*. 2018. Issue № 3. Vol. 1. March. С. 61–67.
7. Стешенко О. Д. Ризикологія : навч. посіб. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 180 с.
8. Інститут управління проєктами (Project Management Institute). URL: <https://www.pmi.org/about>
9. Офіційний сайт Української асоціації маркетингу. URL: <https://www.uam.in.ua/>
10. Офіційний сайт Асоціації зовнішньої реклами України. URL: <https://outdoor.org.ua/>
11. Офіційний сайт Всеукраїнської рекламної коаліції. URL: <https://vrk.org.ua/>
12. Офіційний сайт Української асоціації управління проєктами. URL: <https://upma.kiev.ua/content/view/40/78/lang.ukrainian/>
13. Офіційний сайт Інституту проєктного менеджменту. URL: <https://pmi.org.ua/ru/certification/> (дата звернення: 28.05.2023)/

Тема: Розроблення власного бренду

1. Як створити свій бренд. Neoton. *Електронний ресурс*. URL: <https://neotone.com.ua/jak-stvorityy-svij-brend/>
2. Шевченко Т. Як створити успішний бренд: 5 ключових етапів. *Електронний ресурс*. URL: <https://web-promo.ua/ua/blog/yak-stvoriti-uspishnij-brend-5-klyuchovih-etapiv/>
3. Створення власного бренду: ТОП-7 порад City Profit. *Електронний ресурс*. URL: <https://www.mdopen.pro/7-porad-vid-siti-profit-po-stvorenniu-brendu/>
4. Як створити власний бренд. *Електронний ресурс*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=DPeXUQJycgM>

Тема: Реалізація проєкту

1. Блага Н.В. Управління проєктами : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
2. Довгань Л.С., Мохонько Г.А., Малик І.П. Управління проєктами: навч. посіб. до вивчення дисципліни для магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
3. Управління проєктами: навч. посіб. / Буріменко Ю.І., Галан Л.В., Лебедєва І.Ю., Щуровська А.Ю. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2017. 208 с.
4. Усов М.А. До питання застосування методу аналізу ієрархій. *Вісник НТУ «ХПІ»*. Серія «Економічні науки». 2019. № 24. С. 144–147.
5. Димова Г., Ларченко О. Розробка комп'ютерної програми розв'язання задач мережевої оптимізації / Репозитарій ХДАЕУ. 2020.
6. Сєдих О.Л., Чобану В.В. Оптимізація мережевого графіка комплексу робіт. *Modern engineering and innovative technologi*. 2018. Issue № 3. Vol. 1. March. С. 61–67.
7. Стешенко О. Д. Ризикологія : навч. посіб. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 180 с.
8. Інститут управління проєктами (Project Management Institute). URL: <https://www.pmi.org/about>
9. Офіційний сайт Української асоціації маркетингу.). URL: <https://www.uam.in.ua/>
10. Офіційний сайт Асоціації зовнішньої реклами України.). URL: <https://outdoor.org.ua/>

11. Офіційний сайт Всеукраїнської рекламної коаліції. URL: <https://vrk.org.ua/>
12. Офіційний сайт Української асоціації управління проектами. URL: <https://upma.kiev.ua/content/view/40/78/lang.ukrainian/>
13. Офіційний сайт Інституту проектного менеджменту. URL: <https://pmi.org.ua/ru/certification/>

Тема: Презентація бізнес-ідей. Запуск проекту

1. Ефективна презентація проекту: поради та ключові шаблони. *Електронний ресурс*. URL: <https://blog.plag.ai/uk/effective-project-presentation-ts-and-key-templates>
2. Просто про складне: презентація бізнесу або бізнес-ідеї. *Електронний ресурс*. URL: <https://business.diiia.gov.ua/cases/sistematizacia-biznes-procesiv/prosto-pro-skladne-prezentacia-biznesu-abo-biznes-idei>
3. 10 слайдів, які обов'язково мають бути у вашій презентації. *Електронний ресурс*. URL: <https://www.makeitnua.com/posts-ua/10-musthave-presentation-slides>
4. 10 порад по дизайну презентацій. *Електронний ресурс*. URL: <https://business.tutsplus.com/uk/tutorials/10-presentation-design-tips-for-the-best-pitch-deck--cms-24860>

Тема: Підведення підсумків проекту

1. Блага Н.В. Управління проектами : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
2. Довгань Л.Є., Мохонько Г.А., Малик І.П. Управління проектами: навч. посіб. до вивчення дисципліни для магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
3. Управління проектами: навч. посіб. / Буріменко Ю.І., Галан Л.В., Лебедева І.Ю., Щуровська А.Ю. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2017. 208 с.
4. Усов М.А. До питання застосування методу аналізу ієрархій. *Вісник НТУ «ХПІ»*. Серія «Економічні науки». 2019. № 24. С. 144–147.
5. Димова Г., Ларченко О. Розробка комп'ютерної програми розв'язання задач мережевої оптимізації / Репозитарій ХДАЕУ. 2020.
6. Сєдих О.Л., Чобану В.В. Оптимізація мережевого графіка комплексу робіт. *Modern engineering and innovative technology*. 2018. Issue № 3. Vol. 1. March. С. 61–67.
7. Стешенко О.Д. Ризикологія : навч. посіб. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 180 с. Інститут управління проектами (Project Management Institute). *Електронний ресурс*. URL: <https://www.pmi.org/about>
8. Офіційний сайт Української асоціації маркетингу. URL: <https://www.uam.in.ua/>
9. Офіційний сайт Асоціації зовнішньої реклами України. URL: <https://outdoor.org.ua/>
10. Офіційний сайт Всеукраїнської рекламної коаліції. URL: <https://vrk.org.ua/>
11. Офіційний сайт Української асоціації управління проектами. URL: <https://upma.kiev.ua/content/view/40/78/lang.ukrainian/>
12. Офіційний сайт Інституту проектного менеджменту. URL: <https://pmi.org.ua/ru/certification/>

